

Stichting Vogelringstation Meijndel

jaarverslag 2010

Foto voorblad: *Ben Wielstra laat een zojuist geringde Roerdomp los. Voor de veiligheid draagt hij een stofbril: reigers pikken soms gericht in ogen. Het was de eerste nieuwe soort voor het ringstation in 2010. Meijendel, Wassenaar, 9 januari 2010 (© Vincent van der Spek).*

Teksten: Wijnand Bleumink (terugmeldingen), Maarten Verrips (CES en Nachtegalen), Vincent van der Spek (overige teksten; eindredactie)

van der Spek V, W Bleumink & M Verrips (2011). Jaarverslag VRS Meijendel 2010. St. VRS Meijendel, Wassenaar.

Stichting Vogelringstation Meijendel

Gevestigd te Den Haag.

De Stichting houdt zich bezig met de studie van in het wild levende vogels door middel van ringonderzoek in het duingebied Meijendel, ten noorden van Den Haag.

Secretariaat:
Acaciastraat 212
2565 KJ Den Haag
t: 06 - 41 00 98 89
m: vvanderspek@vwgdenhaag.nl

Actuele ringresultaten van VRS Meijendel zijn te vinden op www.trektellen.nl

Giro: 1531203 t.n.v. Penningmeester Stichting Vogelringstation Meijendel te Wassenaar
© maart 2011

Het ringwerk van stichting VRS Meijendel is mede mogelijk dankzij Dunea (sponsoring en terreinvergunningen), Staatsbosbeheer (terreinvergunningen Bokjes), het Vogeltrekstation (ringvergunningen) en de Haagse Vogelbescherming (sponsoring).

inhoudsopgave

Inleiding	5
Hoofdstuk 1 algemene informatie	6
Bezetting	6
Vergunningverlening	6
Evaluatie en nieuwe afspraken Dunea, VWG Meijndel en VRS Meijndel	6
Publicaties in 2010	7
Het weer in 2010	7
Dankwoord	8
Hoofdstuk 2 resultaten	8
Vangdagen	8
Jaarrecords	9
Nieuwe soorten	9
Wintervangsten januari	9
Constant Effort Sites (CES): broedseizoen 2010	10
Nachtegalenproject	13
Dispersie en najaarstrek	13
Wintervangsten november tot december	20
RAS Bokjes	22
Hoofdstuk 3 terugmeldingen	23
Eigen terugvangsten	23
Elders geringd, in Meijndel teruggevangen	25
In Meijndel geringd, elders teruggemeld	26
Hoofdstuk 4 totaalijst 2010	28
Literatuurlijst	29
Bijlage 1 Hernieuwde afspraken tussen Dunea, VRS Meijndel en VWG Meijndel	

Afbeelding 1: Noordse Goudvink, eerstejaars mannetje, Meijendel, 31 oktober 2010 (© Vincent van der Spek). De vogel had een vleugel van ruim 99 mm en woog, met vetgraad nul, liefst 30,5 gram. Ringers: Kasper Hendriks, Vincent van der Spek en Wouter Teunissen.

inleiding

2010 was een wisselvallig jaar voor VRS Meijndel. Er werden in totaal slechts 3.676 vogels geringd en 417 gecontroleerd, het slechtste resultaat sinds 2006. Wat betreft variatie in soorten was 2010 echter uitstekend: 81 soorten en twee ondersoorten betekenden een record (was 78 in 2008). Voor elf soorten was 2010 het beste jaar ooit, en er werden liefst tien soorten geringd die sinds de herstart van het ringstation in 2000 niet eerder werden gevangen.

De reguliere projecten werden gedraaid: in het voorjaar broedvogelonderzoek CES (Constant Effort Sites), het nachtegalenproject in juli/augustus en dispersie/najaarstrek vanaf juli. Buiten Meijndel werd het RAS-project (Retrapping Adults for Survival) Bokjes in de Duivenvoordse Polder voortgezet. In totaal is in Meijndel voor kortere of langere tijd op 99 dagen geringd. Daarnaast werden nog op vier dagen Bokjes geringd.

Als er iets is van 2010 dat in de herinnering van de VRS-ers gegrift staat, dan is het wel het winterse weer in zowel januari als december: de grote hoeveelheden sneeuw zorgden voor massale verplaatsing van vogels en dientengevolge ook in een record aantal vangdagen in een periode waarin ringers normaliter in winterslaap zijn. Het leverde soorten op die anders nauwelijks of zelfs nooit eerder geringd waren. Kortom: zwaar voor de vogels, maar spectaculair voor de ringers - al was op de ringbaan geraken en het slagnet vervolgens sneeuwvrij krijgen vaak bepaald geen sinecure. Andere ijkpunten van 2010 waren het vervangen van het slagnet en de aanleg van een hijsnet. Het in 2009 gestarte onderzoek naar Tjiftjaffen in samenwerking met VRS Castricum, VRS Van Lennep en prof. dr. Peter de Knijff van LUMC Leiden, is in 2010 voortgezet.

Dit jaarverslag geeft een overzicht van de inspanningen van VRS Meijndel in 2010 en de resultaten daarvan. Na de inleidende pagina's worden de resultaten van de verschillende projecten behandeld: CES, nachtegalen, dispersie/najaarstrek en RAS Bokjes. Hierop volgt de lijst met terugmeldingen die het afgelopen jaar werden ontvangen, evenals de totaalijst van de nieuw geringde vogels.

Afbeelding 2: *Ijsgors, eerstejaars: één van de nieuwe soorten voor de ringbaan die tijdens de sneeuwval werd gevangen, Meijndel, Wassenaar, 17 december 2010 (© Rinse van der Vliet). Ringers: Vincent van der Spek en Rinse van der Vliet.*

1. algemene informatie

Bezetting

Gedurende het verslagjaar bestond de ringgroep uit de ringvergunninghouders Wijnand Bleumink, Vincent van der Spek, Wouter Teunissen en Maarten Verrips en de medewerkers Cockie Boelen, Laurens Buisman, Kasper Hendriks, Peter Lina, Rinse van der Vliet en Ben Wielstra. Het dagelijks bestuur bestond in 2010 uit Wijnand Bleumink (voorzitter), Laurens Buisman (penningmeester) en Vincent van der Spek (secretaris).

Vergunningverlening

De benodigde ringvergunningen worden op voorspraak van Het Vogeltrekstation (Centrum voor Vogeltrek en – demografie) te Heteren (vanaf begin 2011: Wageningen) afgegeven door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie. De benodigde terreinvergunningen worden verstrekt door terreinbeheerders Dunea (Meijndel) en Staatsbosbeheer (Duivenvoordse Polder).

Evaluatie en nieuwe afspraken VRS, VWG en Dunea

De in 2008 gemaakte afspraken met Dunea en de Vogelwerkgroep Meijndel met betrekking tot vangperiodes, gebruik van geluid en het bijtijds aanmelden van nachtvangsten zijn medio 2010 geëvalueerd. Tijdens de gesprekken werd geconcludeerd dat de samenwerking tussen de drie partijen goed is, er regelmatig contact is en dat de gemaakte afspraken worden nageleefd. Tijdens de evaluatie is besproken de ringactiviteiten te verruimen in perioden dat de vogelwerkgroep hier geen hinder van ondervindt tijdens inventarisaties. De hernieuwde afspraken zijn te vinden in bijlage 1.

Afbeelding 3: *Snor, eerstejaars. Meijndel, Wassenaar, 3 september 2010* (© Vincent van der Spek).
Ringers: Vincent van der Spek en Rinse van der Vliet.

Publicaties in 2010 en 2009

In 2010 verscheen het jaarverslag van 2009, met daarin aandacht voor het tienjarige jubileum (van der Spek, Bleumink & Verrips, 2010). Daarnaast verscheen een artikel over Grote Gele Kwikstaarten in Limosa, waarvoor gegevens van de ringbaan zijn gebruikt (van der Spek, 2010). Van beide publicaties kunnen pdf's opgevraagd worden

bij het secretariaat. Aan Staatsbosbeheer is de voortgang gerapporteerd met betrekking tot RAS-project Bokjes (Remeus & van der Spek, 2010). Dit is een intern rapport. In 2009 verscheen een artikel in De Takkeling over het kled van een tweedejaars Boomvalk die in 2008 in Meijndel werd geringd (Verrips, 2009).

Het weer in 2010

Januari begon zoals 2009 eindigde: winters. Terwijl de rest van Nederland bedekt was met sneeuw, was de Haagse regio tijdenlang een spaarzame groene vlek op de satellietkaart van Nederland. Voor de sneeuw vluchtende vogels lieten zich in Meijndel dan ook lastiger vangen dan elders. In de middag van de 9^e kwam er verandering in het weerbeeld en werd ook hier het landschap wit, net als grote delen van de rest van Europa, tot aan Mallorca aan toe: een uitzonderlijke situatie. Van mei tot diep in augustus, overheerste een westelijke stroming: slechts zelden waaide de wind uit een andere hoek. Augustus was daarbij een behoorlijk natte maand. September was wisselvallig, met prachtig nazomerweer en oostelijke wind, maar ook met storm en regen. De eerste helft van oktober kende overwegend droog weer met (soms stevige) oostelijke winden; de tweede helft was het een stuk wisselvalliger. De eerste helft van november was wisselvallig. Vanaf het einde van de maand en in de eerste dagen van december viel er flink sneeuw: de winter viel vroeg in. Daarna was het tot half december in het westen van het land soms regenachtig met temperaturen boven nul, terwijl in het oosten van het land het kwik de nul graden nauwelijks passeerde en de wereld wit was. Tussen 17 en 21 december viel er extreem veel sneeuw: het land was aardig ontregeld, met honderden kilometers file, problemen bij de NS en een ontregeld Schiphol. Pas op Tweede Kerstdag viel de dooi in.

Afbeelding 4: Hevig winterweer: Veldleeuweriken naast en op het slagnet tijdens een sneeuwstorm, Meijndel, Wassenaar, 17 december 2010 (© Vincent van der Spek)

Dankwoord

Wij zijn dank verschuldigd aan beheerder Dunea voor zowel het afgeven van de terreinvergunningen als de financiële bijdrage; met name dank aan Georgette Leltz, Hans Lucas en Arend de Looff voor samenwerking. Staatsbosbeheer danken wij voor de terreinvergunningen in de Duivenvoordse Polder (Evert Dolman); Adri Remeus wordt bedankt voor zowel de samenwerking in de Duivenvoordse Polder als in zijn rol van voorzitter van VWG Meijndel; het bestuur van de Haagse Vogelbescherming tenslotte zijn wij zeer erkentelijk voor de door hun geboden financiële steun.

2. resultaten

In 2010 werden op 99 vangdagen 3.676 vogels geringd, verdeeld over 81 soorten en twee herkenbare 'extra' ondersoorten (Scandinavische Tjiftjaf en Noordse Goudvink). Daarnaast werden 417 geringde vogels gecontroleerd. In de Duivenvoordse Polder werden tijdens vier vangpogingen elf Bokjes geringd. Qua aantallen was dit het slechtste jaar sinds 2006, maar wat betreft het aantal soorten was 2010 het beste ooit. Het aantal niet-zangvogels was met 24 soorten hoog te noemen, al is het aandeel in het totaal aantal vangsten bescheiden (159 exemplaren). Niet eerder werden zoveel steltlopers en meeuwen gevangen als in 2010, zowel in soorten als in aantal exemplaren. Veruit de meeste vogels die in Meijndel gevangen worden, zijn echter zangvogels. Diverse soorten lieten het dit jaar aardig afweten: het was een bar slecht jaar voor de 'bulksoorten' Graspieper, Nachtegaal en Zwartkop en dat had zijn weerslag op het eindresultaat. Voor het eerst sinds 2003 werd geen enkele uil geringd en ook Porseleinhoen, Buizerd, Oeverpieper en Baardmannetje ontbraken dit jaar op de lijst. Daar staat tegenover dat elf soorten qua aantallen een jaarrecord boekten en dat, gerekend vanaf 2000, tien nieuwe soorten voor de ringbaan bijgeschreven werden: al met al een wisselvalig jaar waarin toch genoeg te beleven viel.

Afbeelding 5: Pallas' Boszanger, Meijndel, 17 oktober 2010: de eerste voor VRS Meijndel (© Vincent van der Spek).
Ringers: Wijnand Bleumink, Vincent van der Spek, Wouter Teunissen, Maarten Verrips en Rinse van der Vliet.

vangdagen

In 2010 is in Meijndel op 99 dagen voor kortere of langere tijd geringd (tabel 1)

Tabel 1 Aantal ringdagen per maand in 2010

jan	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	tot
10	2	2	5	14	19	13	14	9	11	99

Daarmee was er in 2010 een goede bezetting, maar merkwaardig genoeg was het aantal vangdagen tijdens de piekperiode juist veel lager dan anders. In september en oktober werd slechts 27 maal geringd, tegenover bijvoorbeeld 42 keer in deze periode in 2009. Daar ligt een deel van de verklaring voor het matige aantal vangsten dit jaar. Daar staat tegenover dat juli en augustus vanwege de versoepeling van de vangregels beter bezet

waren, en – met dank aan het de hevige sneeuwval – januari en december de best bezette wintermaanden waren sinds de heroprichting van het vogelringstation in 2000.

Jaarrecords

In totaal boekten elf soorten in 2010 een record: Witgatje (15; was 2 in 2008); Bokje (12, was 4 in 2009); Stormmeeuw (34 nieuw en 1 'vreemde' terug; was 8 in 2009), IJsvogel (5; was 3 in meerdere jaren), Kleine Bonte Specht (3; was 1 in meerdere jaren); Gierzwaluw (2; was 1 in meerdere jaren); Grote Lijster (2, was 1 in 2009); Kramsvogel (103; was 34 in 2002); Gekraagde Roodstaart (31; was 21 in 2009); Sperwergrasmus (4; was 2 in 2005) en Staartmees (61; was 54 in 2009). Ook Vlaamse Gaai zou als jaarrecord aangemerkt kunnen worden: in diverse andere jaren zijn eveneens vijf nieuwe vogels geringd, maar er waren dit jaar daarnaast ook twee terugvangsten uit eerdere jaren.

Nieuwe soorten

Tevens zijn tien nieuwe soorten gevangen (gerekend vanaf de herstart van het VRS in 2000). Dat zijn in chronologische volgorde: Roerdomp (9 januari); Wulp (5; de eerste twee op 9 januari; verder 1 in augustus en 2 in december); Zwarte Kraai (2 op 30 juni en 1 nieuw + 1 terug op 21 juli), Zilvermeeuw (16 juli), Tureluur (24 juli), Bonte Strandloper (5 september), Pallas' Boszanger (17 oktober), Kievit (4 december), IJsgors (17 december) en Geelgors (21 december).

In totaal zijn in Meijndel sinds 2000, excl. ondersoorten, escapes en exoten, 120 soorten geringd.

Afbeelding 6: *Eindelijk gelukt! Zwarte Kraai, juveniel, Meijndel, Wassenaar, 30 juni 2010* (© Rinse van der Vliet). Ringers: Maarten Verrips en Rinse van der Vliet.

Afbeelding 7: *Grote Bonte Specht, vrouwtje tweede kalenderjaar, Meijndel, Wassenaar, 3 januari 2010* (© Vincent van der Spek).

Deze vogel heeft een pigmentstoring: de "koffie-met-melk-kleur" is geen vuil. De bruinige kleur was aanwezig op de normaalgesproken witte delen van het voorhoofd, de kin, de keel, de borst, de buik, de flanken, de buitenste staartpennen en in wat mindere mate op de wangen. De vogel werd op de 17^e van de maand nog teruggevangen.

Wintervangsten in januari

Door het aanhoudende winterweer, deels met sneeuw, werd er regelmatig geringd: op tien dagen. Helaas werd de ochtend van 2 januari gemist: voor ringers in Noord-Holland de beste dag van de maand, met vooral veel Veldleeuweriken. De score voor de **Veldleeuwerik** in Meijndel lag deze maand daarom op een wat teleurstellende 50 exemplaren. Desalniettemin was januari 2010 zowel wat betreft het aantal nieuwe vangsten (320 exemplaren) als het aantal geringde soorten (22) de beste januarimaand ooit. Hoogtepunten waren de **Roerdomp** op de 9^e (met nog een tweede die op de slag werd misgeslagen) en, op dezelfde dag, twee **Wulpen**. Beide soorten waren nieuw voor de baan. Diverse Wulpen kwamen in deze maand naar beneden (regelmatig tot op de netrand), maar werden niet gevangen: een bevestiging dat de vangsten op de 9^e geen toevalstreffer waren (en dat zou later dit jaar ook nog blijken). In januari werden verder de tweede en derde **Grote Lijster** ooit geringd. De eerste werd overigens pas zeer kort daarvoor geringd: op 31 december 2009. Op 10 januari werd de enige **Watersnip** van de maand gevangen: de meeste hadden tijdens de kou in december 2009 het land al verlaten. Qua aantallen deden de lijsters het aardig. In deze maand werden meer **Kramsvogels** gevangen dan in de zes voorgaande jaren bij elkaar, nml. 95. Verder werden 54 nieuwe **Merels** en 38 **Koperwieken** geringd.

Afbeelding 8: *Roerdomp, eerstejaars, Meijndel, Wassenaar, 9 januari 2010* (© Vincent van der Spek). Ringers: Kasper Hendriks, Vincent van der Spek, Wouter Teunissen, Rinse van der Vliet en Ben Wielstra.

Constant effort sites (CES)

Ook dit jaar werd zoal gebruikelijk met het landelijke CES-project meegedaan. Tijdens de CES-periode (dit jaar tussen 21 april en 9 augustus) wordt ten hoogste eenmaal per decade zonder gebruik van geluid, geringd. Het doel van het project is het verzamelen van informatie die bijdraagt tot het verklaren van veranderingen in vogelpopulaties. Deze informatie wordt in een speciaal meerjarig vogelringproject met behulp van vaste mistnetopstellingen tijdens het broedseizoen verzameld. De speerpunten van het CES project zijn monitoring, reproductie en overleving. Informatie over de hoeveelheden uitgevlogen jongen wordt verkregen uit de verhouding van de gevangen volwassen en jonge vogels in de loop van het zomerseizoen. Hervangsten van

geringde vogels in opeenvolgende onderzoeksjaren geven informatie over de jaarlijkse overleving. Zie tabel 2 voor de CES-lijst van 2010

Tabel 2: aantal vangsten en terugvangsten tijdens CES 2010, Meijendel

Soort	Vangsten in 2010		Controles van ad. vogels door ons geringd in				
	N1	1K	2010	2009	2008	2007	eerder
Boomkruiper		4					
Bosrietzanger	2	1					
Braamsluiper	12	1	2	1			
Fitis	12	10	4				
Gekr. Roodstaart	1	3					1 (2007)
Grasmus	30	8	3	2	1		
Grote Bonte Specht		1					1 (2002)
Heggenmus	8	7	3				
Kleine karekiet	23	22	2	3	2		1 (2006)
Koolmees	9	34	3	3		1	
Merel	6	5	1	1	1		
Meerkoet		1					
Nachttegaal	8	3		2		1	
Pimpelmees		38		1	1		
Rietzanger	1	1					
Roodborst	1	4					
Spreeuw		9					
Sprinkhaanzanger		3					
Staartmees	1	5					
Tjiftjaf	7	16					
Tuinfluitier	3	5	1	1			
Vink	2			1			
Winterkoning	3	9			1		
Zanglijster	1	1					
Zwarte Kraai	1	1					
Zwartkop	5	4		1	1		
Totaal	136	196	19	16	7	2	3

Het totaal aantal geringde volwassen vogels (N1= na eerste kalenderjaar) is een maat voor het aantal aanwezige broedvogels. In de tabellen met aantallen gecontroleerde vogels zijn alleen de volwassen vogels verwerkt. Terugvangsten uit eerdere jaren moeten bij de aantallen geringde volwassen vogels worden opgeteld om het aantal leden van de broedpopulatie te bepalen.

Bij vergelijking met de jaren 2004-2009 blijkt dat in het broedseizoen 2010 het aantal gevangen volwassen vogels (164) beduidend hoger lag dan het langjarig gemiddelde van 101 volwassen vogels. Het aantal geringde eerstejaars vogels (196) ligt echter lager dan het langjarig gemiddelde van 228. Het broedsucces in 2010 was in het onderzoeksterrein dus niet gunstig: bovengemiddeld veel broedparen, maar absoluut en relatief gezien weinig uitgevlogen jongen.

Bij het bestuderen van de tabel moet met het volgende rekening gehouden worden:

Alle **Rietzangers** en **Sprinkhaanzangers** zijn gevangen na half juli, dus na afloop van het broedseizoen van deze soorten. Deze soorten broedden in 2010 beslist niet in ons

terrein: ze zijn in ons onderzoeksgebied nimmer zingend aangetroffen; niet door ons en niet tijdens inventarisaties door VWG Meijndel.

Met name bij de **Kleine Karekiet** wordt een aanzienlijk deel van de eerstejaars vogels geringd in de eerste decade van augustus. Ook hiervoor hebben we (sterke) aanwijzingen dat we dan (in ieder geval wat betreft een deel van de vangsten) niet meer te maken hebben met jongen uit de eigen broedvogelpopulatie, maar met jongen/vogels van elders (dispersie). Zo werd in deze periode een Kleine Karekiet gecontroleerd die in augustus 2004 als eerstejaars door ons geringd was. Deze vogel is in alle tussenliggende CES-seizoenen nimmer teruggezien en wellicht geen broedvogel ter plaatse. Ook zijn in deze periode door ons de afgelopen jaren meermaals juveniele karekieten met buitenlandse ringen en Sprinkhaanzangers met ringen van stations uit Noord-Holland gevangen.

Afbeelding 9 Deze juveniele Meerkoet kon tijdens de CES worden gevangen. Meijndel, Wassenaar, 6 juli 2010 (© Vincent van der Spek). Ringers: Vincent van der Spek en Wouter Teunissen.

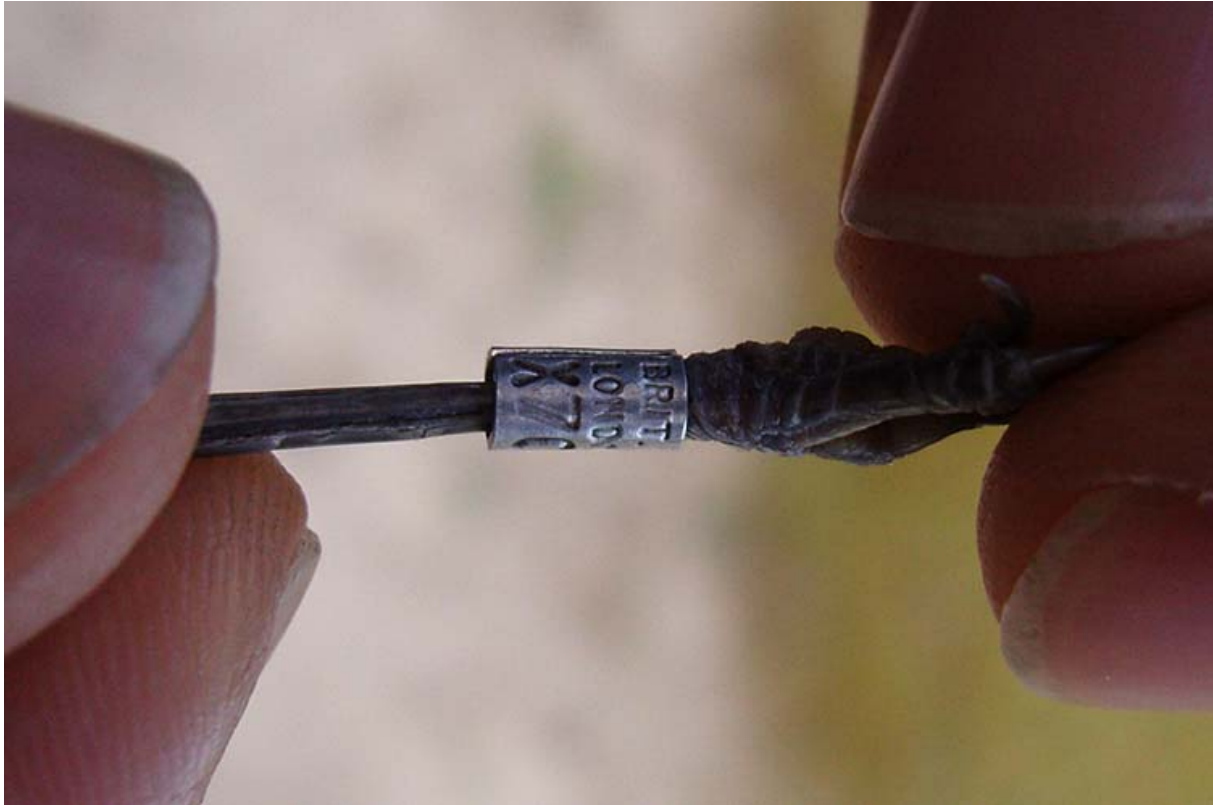

Afbeelding 10 De Gekraagde Roodstaart deed het dit jaar zowel tijdens de CES als de najaarstrek uitstekend. Voor het tweede jaar op rij werd dan ook een jaarrecord gevestigd. Dit jaar werden er 31 geringd, waaronder dit pas uitgevlogen jong, Meijndel, Wassenaar, 26 juni 2010 (© Vincent van der Spek). Ringers: Wijnand Bleumink, Vincent van der Spek en Maarten Verrips

Opvallend aan de broedvogelpopulatie op de onderzoekslocatie is dat ieder jaar weer het grootste deel van de plaatselijke broedvogels ongeringd is. Van de teruggevangen geringde vogels is altijd het merendeel in dat jaar geringd en van in eerdere jaren geringde vogels is het percentage als eerstejaars geringde vogels te verwaarlozen. Deze gegevens wijzen erop dat de populatie zich vooral handhaaft door toevoer van buitenaf.

Het is altijd leuk om te kijken wie de oudste vogels ter plaatse zijn (tabel 1). Een **Gekraagde Roodstaart** was een prachtig uitgekleurd mannetje dat in mei 2007 als man na tweede kalenderjaar werd geringd. De vogel was in 2010 dus minstens vijf jaar oud. Op deze dag werden ook nog eens vier ongeringde Gekraagde Roodstaarten gevangen: een dagrecord dat een maand stand zou houden.

Nog ouder dan de roodstaart was de **Kleine Karekiet** die als eerstejaars vogel geringd werd op 7 augustus 2004 en in de tussenliggende jaren nooit meer is teruggevangen (zie ook eerdere opmerking)! De **Grote Bonte Specht** tenslotte, spande de kroon: die werd als eerstejaars mannetje geringd op 12 september 2002 en was dus 8 jaar oud. Een andere mooie terugvangst was die van een mannetje **Zwartkop** met een Engelse ring op 14 mei 2010. De vogel is nadien niet meer teruggevangen. De tweede **Meerkoet** ooit – een juveniel – werd op 6 juli gevangen.

Afbeelding 11 Verrassing tijdens de CES: de eerste Engelse Zwartkop voor het ringstation. *Meijndel, Wassenaar, 14 mei 2010* (© Rinse van der Vliet). Ringers: Vincent van der Spek en Rinse van der Vliet.

Nachtegalenproject

Het nachtegalenproject wordt jaarlijks in de tweede helft van juli gedraaid, wanneer de dispersie van **Nachtegalen** piekt. In 2010 werden daarbij de volgende resultaten geboekt.

juli								augustus		
21	22	23	24	25	27	30	31	1	5	6
13	3	0	6	8	6	2	6	1	0	2

Hoewel de weersomstandigheden in de onderzoeksperiode niet gunstig waren (grauw, regelmatig regen, overwegend westelijke stromingen), is duidelijk dat de gevangen aantallen in geen verhouding staan tot die van de voorgaande jaren. De in 2009 ingezette daling heeft zich in 2010 verscherpt doorgezet. Wat hiervan de oorzaak is, is onduidelijk. Mogelijk ligt dit aan de weersomstandigheden, afgenomen aantallen Nachtegalen of de ontwikkeling van de vegetatie in het onderzoeksterrein. Een andere mogelijkheid is dat de dispersie dit jaar gewoon laat was (zie paragraaf *dispersie en najaarstrek*).

Dispersie en najaarstrek

Voor het eerst werd vanaf 1 juli al geluid gebruikt (mits niet conflicterend met de CES-methodiek). Dit viel samen met de periode dat een geheel nieuw slagnet werd neergelegd.

Vanaf 11 juli werd gepoogd om steltlopers te vangen. Bij overheersende zuidwestelijke wind was het weer daar vrijwel de gehele zomer niet zo geschikt voor, maar er konden in juli en augustus toch 15 **Witgatjes**, een **Groenpootruiter**, de eerste **Tureluur** voor de ringbaan (op 24 juli), een **Oeverloper** en een **Wulp** geringd worden. Met meerdere Groenpootruiters, Bontbek- en Goudplevieren was het bijna raak, dus potentie voor het ringen van meer steltlopers is zeker aanwezig. Ook andere niet-zangvogels werden in deze periode geringd, zoals **Gierzwaluw** (op 6 juli geflapt en op 13 juli in een mistnet) en de eerste **Zilvermeeuw** (16 juli) sinds het verdwijnen van de kolonies in het duin. De meeuw was overigens de eerste vogel die met het nieuwe slagnet gevangen werd. Een **Groene Specht** hing op 24 juli in de netten. Een dag later bewees het nieuwe hijsnet zijn waarde: de eerste vogel die daarin gevangen werd, was een **Kleine Bonte Specht**. Uiteindelijk werden deze zomer drie exemplaren van deze soort gevangen.

De aantallen **Nachtegalen** vielen zoals eerder vermeld erg tegen: in juli werden er slechts 57 geringd. In augustus, toen het geluid nauwelijks meer gedraaid werd, werden er nog 12 gevangen. Het leek er daarom op dat de vogels dit jaar aan de late kant waren. Uiteraard werden in juli en augustus ook de nodige zangvogels geringd. Grote

aantallen bleven echter achterwege. Het aantal **Sprinkhaanzangers** bijvoorbeeld was ronduit teleurstellend: het jaartotaal bleef steken op 29 nieuw geringde vogels, en het dagmaximum was slechts zes. **Rietzanger** (20) en **Kleine Karekiet** (447) deden het aardig, maar de enige zangvogel die het in deze periode écht goed deed, was **Gekraagde Roodstaart**. De aantallen tijdens de CES waren al goed, maar vooral in juli en augustus werden goede aantallen gevangen. Het dagrecord werd op 27 juli voor de tweede maal dit jaar verbeterd, met zes vangsten. Het jaartotaal kwam uit op een recordaantal van 32 verschillende vogels: 31 nieuwe en de terugvangst van de oude man. Hoewel **Zwarte Kraaien** dagelijks op de ringbaan rondhangen, worden ze nooit gevangen: daar (b)lijken ze simpelweg te slim voor. Daar kwam in 2010 verandering in. Op 30 juni hing een jonge vogel in een mistnet. Een toekijkende oudervogel werd vervolgens het mistnet "ingelopen". Drie weken later, op 21 juli, liepen twee kraaien het slagnet op. Eén daarvan was een geringde vogel van 30 juni, de ander was ongeringd. Na vele vruchteloze pogingen in voorgaande jaren was het dus in drie weken tijd tweemaal raak. Andere leuke vangsten in deze periode waren de eerste **Kneu** sinds 2001 (27 juli) en twee **Spotvogels**. Nachtvangsten leverden nauwelijks iets op.

Afbeelding 16: Wouter Teunissen (links) en Maarten Verrips tijdens de aanleg van het hijsnet. Meijendel, Wassenaar, juli 2010 (© Kasper Hendriks).

Afbeelding 17 *Bonte Strandloper, juveniel, Meijndel, 5 september 2010: de eerste voor VRS Meijndel* (© Vincent van der Spek). Ringers: Kasper Hendriks, Vincent van der Spek, en Rinse van der Vliet.

Op de laatste dag van augustus en de eerste dagen van september was het eindelijk zonnig weer met wind uit de oostelijke hoek. In het land waren influxen gaande van (noord)oostelijke soorten, zoals Zwarte Ooievaar, Grauwe Franjepoot, Draaihals en Sperwergrasmus. Op 31 augustus werd een **Sperwergrasmus** gevangen. Tevens werd met 12 exemplaren een dagrecord **Heggenmussen** gevestigd, met daarbij een terugvangst van een vogel die door onszelf was geringd op 2 juli 2005. Met 115 vangsten was dit pas de eerste dag van het jaar met meer dan 100 exemplaren. Ook 3 september was een uitstekende dag met wederom 115 vangsten van 21 soorten, met daarbij een **Draaihals**, de tweede **Snor** en tweede **Boomklever** ooit en een **Kleine Karekiet** met een Zweedse ring.

Een dag later werden liefst drie **Sperwergrasmussen** geringd en waren nog ten minste twee ongeringde vogels aanwezig: het is in Nederland ongekend dat er op één plek liefst (minimaal) vijf exemplaren tegelijk aanwezig zijn. Uiteindelijk werden dit najaar in heel Nederland ten minste 63 Sperwergrasmussen geringd, meer dan de drie voorgaande jaren bij elkaar opgeteld. Met acht aanwezigen ging 4 september ook de boeken in als dag met de hoogste bezetting ooit. 5 september vormde de afsluiting van een mooie week. Aanvankelijk zat het niet mee, met een **Goudplevier** die tijdenlang naast het slagnet zat en –even later – een **Bontbekplevier** die wel goed zat, maar waarbij tijdens het trekken het koord van het slag afbrak. Even later was het echter wel raak: met de **Bonte Strandloper** die geringd werd kon toch nog een nieuwe steltloper voor de ringbaan bijgeschreven worden. Even later hing ook de tweede **Draaihals** van het jaar in “dat onzinnige netje” – een net van 3 meter waar niet alle ringers op de baan een rotsvast vertrouwen in hebben.

Afbeelding 18-21: Viermaal eerstejaars Sperwergrasmussen, *Meijndel, Wassenaar*. De vogel linksboven werd geringd op 31 augustus, de andere drie exemplaren op 4 september (© Vincent van der Spek). Ringers: Wijnand Bleumink, Kasper Hendriks, Vincent van der Spek, Wouter Teunissen, Maarten Verrips, Rinse van der Vliet en Ben Wielstra.

Tijdens de piek van de trek van **Zwartkoppen** was het weer dit jaar slecht. Daarnaast hielp de overall matige bezetting in september ook niet bij het ringen van grote aantallen van deze soort: topdagen werden niet gemaakt en het totaal aantal geringde Zwartkoppen was dan ook het slechtste in tien jaar: ca. de helft minder dan het gemiddeld aantal vangsten in de periode 2000-2009. Verrassend genoeg was de **Sperwer** die op 26 september geringd werd – overigens pas het vierde vrouwtje sinds 2000 – de enige van het hele jaar. Een karekiet op 22 september hield de gemoederen bezig: de vogel was erg klein, met een vleugellengte van 61 (links) en 60 mm (rechts) en zowel de poten als de teennagels waren bleek geelroze. Uiteindelijk bleek het toch om een klein uitgevallen **Kleine Karekiet** met een afwijkende pootkleur te gaan. De enige **Bladkoning** van het najaar kwam op 8 oktober binnen en op dezelfde dag hing ook de enige **Groenling** van het jaar in de netten. Op 12 oktober hadden twee ringers nog de pech dat ze een Bladkoning uit het net zagen vallen. Als troostprijs werd die ochtend wel het enige **Bokje** van het jaar buiten de Duivenvoordse Polder geringd. Op 17 oktober werd een nieuwe soort voor de baan gevangen waar iedereen al tijden stiekem op hoopte: een prachtige **Pallas' Boszanger**. Bij het loslaten vloog de vogel direct roepend weg richting het zuiden. De reguliere "slagnetsoorten" van het najaar lieten het sterk afweten: met slechts 96 **Graspiepers** en 1 (!) **Grote Gele Kwikstaart** was dit het karigste jaar voor deze soorten sinds er structureel vangpogingen gedaan worden. Voor het tweede jaar op rij ontbrak de **Oeverpieper** op de jaarlijst.

De nachtvangsten in het najaar waren teleurstellend: er werd niet één Porseleinhoen gevangen, de **Veldleeuweriken** vielen met 58 vangsten in oktober en november zeer tegen en er werd voor het eerst sinds de start van de nachtvangsten niet één uil gevangen. Een jaar eerder werden nog zes uilen van drie soorten geringd. Na een vangst in januari werden vanaf juli nog 56 **Waterrallen** geringd, ook aan de lage kant. Alleen het eerste weekend van oktober was goed, met 45 vangsten (plus de enige twee **Waterhoentjes** van het jaar). Vooral de nacht van 7 op 8 oktober sprong eruit, met 24 exemplaren.

Afbeelding 22: Pestvogel, eerstejaars mannetje, 2 november 2010 (© Vincent van der Spek). Ringers: Vincent van der Spek, Wouter Teunissen en Rinse van der Vliet.

De eerstejaars man **Noordse Goudvink** die op 31 oktober werd geringd, was enorm: de vleugellengte bedroeg ruim 99 mm – 2 mm groter dan het aangegeven maximum in Svensson (1992) – en de vogel woog met een vetscore van nul liefst 30,5 gram. In Castricum (Levering & Keijl, 2008) is bijvoorbeeld nog nooit zo'n groot exemplaar geringd. Nederland kende een enorme invasie **Pestvogels** en er werden dan ook regelmatig exemplaren rond de baan gezien. In heel Nederland werden in 2009 22 exemplaren geringd, tegenover 166 in de 98 jaren daarvoor: kortom, echt een goed jaar dus. Een vangst kon haast niet uitblijven, en op 2 november was het dan ook raak: de tweede ooit voor de ringbaan, een jong mannetje. Een tweede exemplaar ontsnapte nog uit een mistnet. Dat werd kort daarna goedge maakt door de vangst van twee **IJsvogels**: daarmee werd 2010 met vijf nieuw geringde vogels en een terugvangst het beste jaar ooit. Na een opmerkelijke vangst van een **Kleine Barmsijs** op 31 juli (de eerste zomervangst ooit; daarnaast had de vogel een pigmentstoring) was er in het najaar een voorzichtige invasie van barsijsen. In totaal werden zes Kleine en 14 **Grote Barmsijsen** geringd, en bleven twee vogels ongedetermineerd. Het was prettig dat er in januari aardig wat lijsters waren geringd, want in het najaar viel het met de geringde aantallen niet mee.

Ook dit jaar werd – samen met VRS Castricum en VRS Van Lennep en met behulp van Peter de Knijff – ruim aandacht geschonken aan interessante taxa van / variatie bij **Tjiftjaffen**. In totaal werden vijf vogels als **Scandinavische Tjiftjaf** geringd, al is het laatste woord over de determinatie nog niet gezegd. Twee vogels zaten op de rand tussen nominaat *collybita* (Tjiftjaf) en *abietinus* (Scandinavische Tjiftjaf), één leek qua uiterlijk op een *collybita*, maar had een dermate grote vleugel (67 mm) dat die volgens de literatuur alleen op *abietiunus* past en de twee laatste exemplaren van het jaar zaten qua uiterlijk meer op de rand tussen *abietinus* en *tristis* (Siberische Tjiftjaf). Het onderzoek wordt vervolgd. Ook spannend was de **Kleine Karekiet** die op 7 november werd geringd: de op één na laatste ooit voor het ringstation. Tevens kwamen op deze dag de enige drie **Boomleeuweriken** van het jaar binnen: normaliter toch een specialiteit van het huis.

Afbeelding 23 & 24: Vermeende Scandinavische Tijftjaffen in Meijndel op resp. 7 en 9 november 2010 (© Vincent van der Spek). Deze koudgrijs ogende vogels hebben nauwelijks geeltinten (de linker nog iets in de wenkbrauw) en vrijwel geen groen op de mantel. De wangen zijn licht en de snavel en poten overwegend zwart. Beide vogels hebben een aanzet tot een vleugelstreep. Ringers: Vincent van der Spek en Rinse van der Vliet.

Afbeelding 25: Vermeende Scandinavische Tijftjaf in Meijndel 8 oktober 2011 (© Vincent van der Spek). Deze vogel toont heel anders dan de vogels van afbeelding 23 & 24, met onder andere een gele wenkbrauw, meer geel- en groentinten op zowel de boven- als de onderdelen en een donkere wang. Maar de vogel had een vleugel van 67 mm: volgens de literatuur (Svensson 1993) past dat alleen op Scandinavische Tijftjaf. Ringers: Wijnand Bleumink en Vincent van der Spek.

Tabel 4: Laatste vangdata regelmatig gevangen zomervogels 2007-2010

Soort	2010	2009	2008	2007
Nachtegaal	4 september	13 september	11 september	12 augustus
Blauwborst	10 september	23 augustus	14 september	4 augustus
Sprinkhaanrietzanger	22 september	24 september	28 september	22 september
Rietzanger	3 september	13 september	10 september	7 oktober
Bosrietzanger	31 augustus	27 september	11 september	12 september
Kleine karekiet	7 november	11 oktober	15 oktober	27 november
Braamsluiper	3 september	24 september	22 augustus	14 september
Grasmus	29 september	1 september	13 september	8 september
Tuinfluitier	8 oktober	9 oktober	9 oktober	7 oktober
Fitis	8 oktober	14 oktober	25 september	8 september
Bonte Vliegenvanger	2 oktober	18 september	9 september	12 augustus

Wintervangsten in november en december

Al in de tweede helft van november werd het koud in Nederland en vanaf eind november was het echt winters. Door sneeuwval was op diverse plaatsen in het land spectaculaire trek waar te nemen. Er werden bijvoorbeeld 102 Kraanvogels, diverse Blauwe Kiekendieven en een Ruigpootbuizerd waargenomen. Ook werden vrijwel dagelijks Houtsnippen en Roerdompen gezien. Desondanks leverden vangpogingen op 30 november en 2 december slechts vijf **Watersnippen** als noemenswaardige vangsten op. Het leek erop dat de trekdrang te sterk was, want overvliegende vogels maakten geen aanstalten om te landen. Pas op 4 december werd het goed, met de eerste **Kievit** ooit voor het VRS, een **Wulp** (en een tweede tot op de netrand) en de eerste 10 **Stormmeeuwen** van het jaar. Verrassend was dat de Kievit, een jonge vrouw, drie dagen later al werd teruggemeld uit Berkel en Rodenrijs (ZH), hemelsbreed 16 km ten zuidoosten van de ringbaan.

Afbeelding 26: *Wulp, mannetje, waarschijnlijk eerstejaars, Meijndel, Wassenaar, 4 december 2010* (© Rinse van der Vliet). Een nieuwe soort voor de ringbaan, waarvan in januari, augustus en december in totaal 5 exemplaren gevangen werden. Ringers: Vincent van der Spek, Maarten Verrips en Rinse van der Vliet.

Daarna zette de dooi in en was de sneeuw en bijbehorende trek snel verdwenen. In de nacht van 16 op 17 december viel in korte tijd echter weer een flink pak, wat overdag onder andere resulteerde in 121 **Veldleeuweriken** (winterrecord). In één van de groepjes Veldleeuweriken bevond zich een eerstejaars **IJsgors**, de eerste sinds de herstart van de ringactiviteiten in 2000. Zaterdag de 18e kon ondanks de megasneeuwval niet geringd worden vanwege wintertellingen van VWG Meijndel, maar de 19e wel. Alweer de vijfde **Wulp** van het jaar werd ingerekend, evenals de eerste **Waterpieper** van 2010. De **Veldleeuwerik** ijlde nog wat na, met 52 vangsten, waaronder een elders in Nederland geringde vogel. De 21^e was de kwantitatieve koek met slechts 8 nieuwe vangsten op, maar de kwaliteit was prima, met de eerste **Geelgors** ooit (een adulte man die uit het niets op de slag landde; de vogel werd twee dagen later weer teruggevangen) en de eerste **Torenvalk** sinds 2003 (ook al een adulte man). Met deze vangsten erbij werd een nieuw soortenrecord gevestigd. Vanaf de 21e waren nog nauwelijks vogels in het duin aanwezig, maar **Vlaamse Gaaien** lieten zich plotseling goed vangen. Tot

december dreigde 2010, met slechts één vangst, nog het slechtste jaar ooit te worden. Op 23 december werden echter twee exemplaren verleid om voer van het slagnet te halen, en op 25 december zelfs drie: een dagrecord. Onder deze vogels bevond zich een exemplaar dat door ons op 24 juni 2005 als eerstejaars geringd was: vijf-en-een-half jaar eerder dus! Op de 29^e tenslotte werd ook nog een vogel teruggevangen uit december 2008.

Afbeelding 27: Stormmeeuw met de eerste kleurring voor het ringstation, 25 december 2010 (© Vincent van der Spek)

Tot 30 december werden op zes dagen in totaal 34 **Stormmeeuwen** geringd (incl. de tien vogels van de 4e). De beste dag was 30 december, met elf exemplaren in één klap. Daarnaast werd op Eerste Kerstdag nog een elders geringde Stormmeeuw teruggevangen: de eerste terugvangst van een vogel met een kleurring voor het ringstation. De volwassen vogel bleek op 3 december door Frank Majoor in Zoetermeer te zijn geringd. Blijkbaar foerageerde het beest in de omgeving van Zoetermeer en sliep hij ter hoogte van Meijendel op zee.

Al met al kende het matige 2010 in december dus een uitstekende uitsmijter.

Afbeelding 28: Mannetje Geelgors naast het slagnet, Meijendel, 21 december 2010. De vangst van deze vogel betekende de laatste nieuwe baansort in 2010 (© Vincent van der Spek). Ringers: Vincent van der Spek en Rinse van der Vliet.

Afbeelding 29: Bokje onder het net, Duivenvoordse Polder, 17 oktober 2010 (© Vincent van der Spek)

Het project

Dit was het tweede jaar van winter-RAS Bokjes (Retrapping Adults for Survival) in de door Staatsbosbeheer beheerde Duivenvoordse Polder. Het doel is onder andere om plaatstrouw te meten en om de aanwezigheid van **Bokjes** te koppelen aan terrein- en weersomstandigheden. Het project vindt plaatst in samenwerking met Adri Remeus, de vogelteller van de polder. Tussen oktober en maart wordt minimaal eens per maand geringd. Daarnaast wordt in deze periode eens per decade geteld.

Afbeelding 30: Terrein voor Bokjes, Duivenvoordse Polder, 30 oktober 2010 (© Vincent van der Spek)

Resultaten

Hoewel spectaculair op de ringbaan, was het winterse weer in zowel 2009/2010 als 2010/2011 zeer ongeschikt voor Bokjes: na hevige sneeuwval zijn weinig Bokjes aanwezig. Na de koude werd in maart een vangpoging gedaan (één vangst). In het najaar waren veel Bokjes aanwezig (maximaal 17), vooral in een kale plek in een niet gemaaid perceel. Het vangseizoen 2010/2011 begon uitstekend: tussen half oktober en half november werden tijdens drie pogingen 10 Bokjes geringd, met liefst zes op 30 oktober. Vanaf eind november werd het weer winters en werden tijdens tellingen geen Bokjes meer waargenomen. Het wachten is dus op een *ouderwets* zachte, Hollandse winter...

3 terugmeldingen ontvangen in 2010

In dit hoofdstuk staan alle terugmeldingen die gedurende 2010 werden ontvangen (dus tot en met 31 december 2010). Het hoofdstuk is opgebouwd uit drie delen: eigen terugvangsten, elders geringde vogels die in Meijndel terug zijn gevangen en in Meijndel geringde vogels die elders zijn teruggemeld.

3.1 eigen terugvangsten

Dit overzicht betreft louter terugvangsten in 2010 van door onszelf *in eerdere jaren* geringde vogels. Ergo: eigen terugvangsten van door ons in 2010 geringde vogels staan hier niet bij. De Fazant betreft geen terugvangst, maar een aflezing van de ring met de kijker door één van de medewerkers. Opmerkelijke vangsten zijn een Grote Bonte Specht van 8 jaar, een Heggenmus van 5 jaar, een Kleine Karekiet van zes jaar en een Vlaamse Gaai van 5,5 jaar oud.

Fazant

6062187	Fazant M n1kj	Wassenaar	06-09-2007
	Afgelezen M n1kj	Wassenaar	07-10-2010

Grote Bonte Specht

K.955510	Gr.B.Specht M 1kj	Wassenaar	12-09-2002
	Contr. M n1kj	Wassenaar!	30-04-2010!

Heggenmus

AK. 43455	Heggenmus 1kj	Wassenaar	05-07-2005
	Heggenmus n1kj	Wassenaar	31-08-2010

Zanglijster

L.236302	Zanglijster - n1kj	Wassenaar	15-04-2006
	Contr. - n1kj	Wassenaar	09-10-2009

Merel

L.291179	Merel M - 1kj	Wassenaar	23-12-2008
	Contr. - M n2kj	Wassenaar	01-06-2010
L.291260	Merel V 1kj	Wassenaar	24-12-2009
	Contr. V 2kj	Wassenaar	09-08-2010
L.291318	Merel V 1kj	Wassenaar	09-09-2009
	Merel M 2kj	Wassenaar	14-05-2010
L.293885	Merel V n1kj	Wassenaar	19-10-2008
	Contr. V n2kj	Wassenaar	23-11-2009

Nachtegaal

V.338166	Nachtegaal - n1kj	Wassenaar	20-05-2007
	Contr. - n1kj	Wassenaar	30-04-2010
	Contr. - n1kj	Wassenaar	22-07-2010
V.421013	Nachtegaal M n1kj	Wassenaar	23-05-2009
	Contr. M n1kj	Wassenaar	01-06-2010
V.421016	Nachtegaal - n1	Wassenaar	08-05-2009
	Contr. op 12-06, 21-06 en 04-07-2009 & 01 en 26-06-2010	Wassenaar.	
V.421017	Nachtegaal - n1kj	Wassenaar	08-05-2009
	Contr. 29-05, 12-06 en 21-06-2009	Wassenaar.	

Gekraagde Roodstaart

AL.27335	Gekr.Roodstaart M n2	Wassenaar	16-06-2007
	Contr. M na1kj	Wassenaar	26-06-2010

Afbeelding 31: *Gekraagde Roodstaart, adult mannetje, Meijendel, Wassenaar, 26 juni 2010* (© Vincent van der Spek). Deze vogel is minimaal vijf jaar oud. Ringers: Wijnand Bleumink, Vincent van der Spek en Maarten Verrips.

Tuinfluitier

V.421019	Tuinfluitier - n1kj	Wassenaar	08-05-2009
	Contr. - n1kj	Wassenaar	01-06-2010

Zwartkop

V.421037	Zwartkop V n1kj	Wassenaar	12-06-2009
	Contr. V n1kj.	Wassenaar	18-07-2010

Braamsluiper

AS.02344	Braamsluiper - n1	Wassenaar	30-04-2009
	Contr. - n1	Wassenaar	06-06-2010

Grasmus

AP.02292	Grasmus -1k	Wassenaar	23-07-2008
	Contr. - n1	Wassenaar	30-06-2010
AS.02227	Grasmus - 1kj	Wassenaar	04-07-2009
	Contr. - n1	Wassenaar	24-07-2010
AS.02348	Grasmus - n1	Wassenaar	08-05-2009
	Contr. - n1kj	Wassenaar	26-06-2010
	Contr. - n1kj	Wassenaar	23-07-2010
AS.02363	Grasmus - n1kj	Wassenaar	12-06-2009
	Contr. V n1kj	Wassenaar	01-06-2010
AS.02427	Grasmus - 1kj	Wassenaar	04-07-2009
	Contr. - n1kj	Wassenaar	21-08-2010
AS.02852	Grasmus - 1kj	Wassenaar	30-08-2009
	Contr. - n1kj	Wassenaar	20-08-2010

Kleine Karekiet

AP.02234	Kl.Karekiet - n1kj	Wassenaar	31-05-2008
	Contr. - n1kj	Wassenaar	17-07-2010
AH.24025	Kl.Karekiet - 1kj	Wassenaar	07-08-2004
	Contr. - n1kj	Wassenaar!	31-07-2010!

AL.96355	Kl.Karekiet - 1kj Contr. – n1kj	Wassenaar Wassenaar	02-08-2008 30-06-2010
AS.02458	Kl.Karekiet - 1kj Contr. - n1kj	Wassenaar Wassenaar	29-07-2009 24-05-2010
AS.02605	Kl.Karekiet - 1kj Contr. – n1k	Wassenaar Wassenaar	29-07-2009 01-06-2010
AS.02624	Kl.Karekiet - 1kj Contr. – n1kj	Wassenaar Wassenaar	04-08-2009 30-07-2010
V.339187	Koolmees V vgr Contr. V n1kj	Wassenaar Wassenaar	24-10-2007 21-04-2010
V.421009	Koolmees M n1kj Contr. M n1kj	Wassenaar Wassenaar	31-01-2009 21-04-2010
V.421334	Koolmees V 1kj Copntr. V na1kj	Wassenaar Wassenaar	14-09-2009 21-07-2010

Pimpelmees

AS.03821	Pimpelmees - 1kj Contr. – na1kj	Wassenaar Wassenaar	23-10-2009 14-08-2010
AS.01234	Pimpelmees - 1kj Contr. – n1kj	Wassenaar Wassenaar	29-10-2008 31-07-2010

Staartmees

Y..30563	Staartmees - 1kj Contr. – vgr	Wassenaar	16-08-2008 07-01-2010
Y..39642	Staartmees - vgr Contr. – vgr	Wassenaar Wassenaar	13-11-2008 07-01-2010
Y..39644	Staartmees – vgr Contr. – vgr	Wassenaar Wassenaar	13-11-2008 07-01-2010

Winterkoning

Y..30589	Winterkoning - vgr Contr. - n1kj	Wassenaar Wassenaar	29-08-2008 30-04-2010
Y..39713	Winterkoning - 1kj Contr. – vgr	Wassenaar Wassenaar	04-07-2009 04-08-2010

Vlaamse Gaai

	Vlaamse Gaai 1kj Contr. n1kj.	Wassenaar Wassenaar	24-06-2005 25-12-2010
--	----------------------------------	------------------------	--------------------------

Vink

V.422838	Vink M 1kj Contr. M n1kj	Wassenaar Wassenaar	31-12-2009 26-06-2010
----------	-----------------------------	------------------------	--------------------------

3.2 elders geringd, in Meijendel teruggevangen

De lage hoeveelheid 'vreemde' Nederlandse terugmeldingen is te wijten aan een achterstand in de landelijke verwerking van ringgegevens bij het Vogeltrekstation. In [GRIEL](#), het nieuwe invoerprogramma, waren de gegevens van veel ringstations op 31 december 2010 nog niet verwerkt. Buitenlandse terugmeldingen liepen ten tijde van publiceren eveneens achter. Dat betekent volgend jaar extra lange lijsten... De Stormmeeuw werd alleen via het kleurringprogramma teruggemeld (en nog niet via de "officiële kanalen"), maar is al in dit overzicht opgenomen. Deze Stormmeeuw zorgde voor de eerste terugvangst van een gekleurde vogel ooit voor het ringstation.

Stormmeeuw

3.722820 en W [E27L]	Stormmeeuw - n3kj	Zoetermeerse Plas, Zoetermeer, ZH	03-12-2010
	Stormmeeuw – n2kj	Wassenaar	28-12-2010

Zwartkop

V.464990	Zwartkop M 1kj	Korverskooi, de Koog, Texel	24-09-2010
	Contr. 26-09-2010	Wassenaar	26-09-2010
V.512644	Zwartkop - 1kj	Kampen, Wilsum, Scherenwelle	30-06-2010
	Contr. M vgr	Wassenaar	04-09-2010

Bosrietzanger

AS.02423	Bosrietzanger – 1k	Bloemendaal, Kennemerduinen	04-07-2009
	Contr. M - n1kj	Wassenaar	27-06-2010

Sprinkhaanzanger

AS.86164	Sprhaanzanger -1kj	Bloemendaal, Kennemerduinen	19-07-2010
	Contr. – 1kj	Wassenaar	01-08-2010

3.3 In Meijendel geringd, elders teruggevangen

Ook hier loopt de verwerking via [GRIEL](#) achter en dus ook hier geldt dat voor Nederlandse als buitenlandse terugmeldingen. Speciale aandacht bij deze terugvangsten gaat uit naar de Kievit (de eerste voor de ringbaan ooit werd direct teruggemeld), Kokmeeuw (idem) en de Tjiftjaf in Noorwegen. Twee wat oudere terugvangsten van Grote Barmsijzen in *Westmalle*, België spreken enkele van de ringers ook aan – zij het om andere redenen dan vogels alleen.

Kievit

1532361	Kievit – v 1kj	Wassenaar	04-12-2010
	Kievit	Berkel en Rodenrijs	07-12-2010

Kokmeeuw

3332217	Kokmeeuw – 2kj	Wassenaar	09-01-2009
	Contr. Afgelezen – vgr	Vogelplas Starrevaart Leidschendam	14-04-2010

Merel

L.291472	Merel M 1kj	Wassenaar	29-10-2009
	Dood/tegen ruit	Levasjoki, Siikainen, Finland	03-04-2010

Nachtegaal

V.421155	Nachtegaal - 1kj	Wassenaar	26-07-2009
	Contr. – n1	Dendermonde, Grembergen Vlaams gewest, België	24-04-2010

Zwartkop

V.372228	Zwartkop M 1kj	Wassenaar	11-09-2008
	Contr. – vgr	Brecht, VI.Gewest, België	17-09-2008

Kleine Karekiet

AS.02443	Kl.Karekiet - 1kj	Wassenaar	21-07-2009
	Contr. – n1	De Haan, Vlissegem, Vlaams Gewest, België	26-05-2010
AS.02766	Kl.Karekiet – 1kj	Wassenaar	19-08-2009
	Contr. – 1kj	Veurne, VI Gewest, België	23-08-2009

AS.02824	Kl.Karekiet - 1kj Contr. - 1kj	Wassenaar Sint Amands, Vlaams Gewest België	23-08-2009 09-09-2009
AT.40723	Kl.Karekiet - 1kj Contr. - 1kj	Wassenaar Ninove, Meerbeke, VI.Gewest België	31-08-2010 01-09-2010
Tjiftjaf			
Y.30326	Tjiftjaf - vgr Contr. - 1kj	Wassenaar Horten, Borevannet, Noorwegen	20-10-2007 04-10-2009
V.372187	Zwartkop M vgr Contr. V 2kj	Wassenaar Tessengerlo, Messelbroek Vlaams gewest, België	11-09-2008 19-04-2009
Goudhaan			
Y.87042	Goudhaan M 1kj Contr. M 1kj	Wassenaar Westenschouwen	14-10-2009 25-10-2010
Koolmees			
V.285851	Koolmees M 1kj Contr. M n1kj	Wassenaar Beveren, Melsele Vlaams Gewest, België	11-10-2005 12-03-2006
Grote Barmsijs			
AP.01783	Gr. Barmsijs M na1kj Contr. M na1kj	Wassenaar Westmalle, VI Gewest, België	17-11-2007 24-11-2007
AP.01931	Gr.Barmsijs - 1kj Contr. - vgr	Wassenaar Westmalle, VI.Gewest, België	18-11-2007 24-11-2007
AS.02000	Gr.Barmsijs V na1kj Contr. V 1kj	Wassenaar Brecht, VI Gewest, België	24-11-2008 28-11-2008

Afbeelding 32: Kievit, eerstejaars vrouwtje, Meijendel, Wassenaar, 4 december 2010 (© Vincent van der Spek). Eén van de nieuwe soorten voor VRS Meijendel die tijdens winterweer werd gevangen. De vogel werd drie dagen later 16 km verderop teruggemeld. Rings: Vincent van der Spek, Maarten Verrips en Rinse van der Vliet.

4 totaalijst 2010

In de onderstaande tabel is het aantal geringde vogels van 2010 per soort weergegeven in de rechterkolom. Tevens is het totaal aantal geringde vogels per soort in de periode 2000-2010 alsmede het gemiddelde aantal vangsten per jaar per soort weergegeven. Daaruit kan per soort afgeleid worden of 2010 een gemiddeld (**zwart**), een bovengemiddeld (**groen**) of een ondergemiddeld (**rood**) jaar was. Soorten waar vanaf 2000 vijf of minder ex. van zijn gevangen, zijn in de berekeningen niet meegenomen.

Tabel 5 Totaal aantal gevangen vogels in Meijndel in 2010 per soort

nr	soort	00-09	gem	2010	nr	soort	00-09	gem	2010	nr	soort	00-09	gem	2010
1	baardmannetje	36	4	0	40	houtsnip	2	0	0	81	roodborsttapuit	5	1	0
	barmsijs spec	69	7	2	41	huismus	1	0	0	82	rouwkwikstaart	3	0	0
2	bladkoning*	14	1	1	42	huiszwaluw	9	1	0		Scandin. tijftjaf	2	0	5
3	boerenzwaluw	12	1	3	43	ijsgors	0	0	1	83	sijs	23	2	0
4	bokje**	2	0	1	44	ijsvogel	14	1	5	84	snor	1	0	1
5	bonte strandloper	0	0	1	45	kauw	2	0	0	85	sperwer	32	3	1
6	bonte vliegenvanger	31	3	6	46	keep	30	3	2	86	sperwergrasmus	8	1	4
7	boomklever	1	0	1	47	kerkuil	5	1	0	87	spotvogel	1	0	2
8	boomkruiper	77	8	22	48	kievit	0	0	1	88	spreeuw	306	31	15
9	boomleeuwerik	53	5	3	49	klapekster	3	0	0	89	sprinkhaanzanger	531	53	29
10	boompieper	41	4	3	50	kleine barmsijs	137	14	6	90	staartmees	287	29	61
11	boomvalk	1	0	0	51	kl. bonte specht	4	0	3	91	stormmeeuw	9	1	34
12	bosrietzanger	203	20	13	52	kleine karekiet	3812	381	447	92	tapuit	5	1	0
13	braamsluiper	335	34	30	53	kl. vliegenvanger	1	0	0	93	tijftjaf	1806	181	181
14	bruine boszanger	1	0	0	54	kneu	2	0	1	94	torenavalk	8	1	1
15	buidelmees	2	0	0	55	kokmeeuw	1	0	1	95	tureluur	0	0	1
16	buizerd	5	1	0	56	koolmees	2071	207	199	96	tuinfluiter	926	93	78
17	Cetti's zanger	5	1	0	57	koperwiek	626	63	52	97	veldleeuwerik	1522	152	295
18	draaihals	8	1	2	58	kramsvogel	154	15	103	98	veldrietzanger	1	0	0
19	ekster	7	1	0	59	kuifmees	1	0	0	99	velduil	1	0	0
	exoot/kooivogel	1	0	0	60	kwartelkoning	1	0	0	100	vink	447	45	20
	fazant	2	0	0	61	matkop	3	0	0	101	Vlaamse gaai	33	3	5
20	fitis	934	93	77	62	meerkoet	1	0	1	102	vuurgoudhaan	705	71	40
21	gekr. roodstaart	64	6	31	63	merel	1633	163	198	103	waterhoen	21	2	2
22	geelgors	0	0	1	64	nachtegaal	1493	149	72	104	waterpieper	1	0	1
23	gele kwikstaart	1	0	0		noordse goudvink	3	0	1	105	waterral	482	48	57
24	gierzwaluw	2	0	2	65	noordse nachtegaal	1	0	0	106	waterrietzanger	4	0	0
25	glanskop	20	2	1	66	oeverloper	2	0	1	107	watersnip	14	1	6
26	goudhaan	1610	161	175	67	oeverpieper	13	1	0	108	winterkoning	512	51	35
27	goudvink	76	8	1	68	ortolaan	1	0	0	109	witgat	3	0	15
28	grasmus	750	75	67	69	paapje	6	1	0	110	(witgesterde) blauwborst	22	2	3
29	graspieper	2274	227	96	70	Pallas' boszanger	0	0	1	111	withalsvliegenvanger	1	0	0
30	groene specht	2	0	1	71	pestvogel	1	0	1	112	witte kwikstaart	11	1	0
31	groenling	54	5	1	72	pimpelmees	2135	214	242	113	woudaap	1	0	0
32	groenpootruiter	1	0	1	73	porseleinhoen	22	2	0	114	wulp	0	0	5
33	grote barmsijs	1801	180	14	74	putter	1	0	0	115	zanglijster	725	73	53
34	grote bonte specht	27	3	4	75	ransuil	21	2	0	116	zilvermeeuw	0	0	1
35	grote gele kwikst	178	18	1	76	rietgors	120	12	18	117	zwarte kraai	0	0	2
36	grote karekiet	4	0	0	77	rietzanger	156	16	20	118	zwarte mees	348	35	6
37	grote lijster	1	0	2	78	ringmus	5	1	0	119	zwarte roodstaart	1	0	0
38	heggemus	541	54	80	79	roerdomp	0	0	1	120	zwartkop	7238	724	366
39	houtduif	3	0	0	80	roodborst	2988	299	331		Totaal	40776	4078	3676

Literatuurlijst

Levering, H P & G O Keijl, 2008. Vinkenbaan Castricum 1960-2006 - een halve eeuw vogels ringen. VRS Castricum, Castricum.

Verrips, M, 2009. Ruipatroon van een eerstejaars Boomvalk *Falco subbuteo*. De Takkeling 17 (2): 159-162.

Remeus, A & V van der Spek, 2010. Voortgangsrapportage Winter-RAS Bokje in de Duivenvoordse Polder. St. VRS Meijndel, Wassenaar.

van der Spek V, W Bleumink & M Verrips, 2010. Jaarverslag VRS Meijndel 2009. St. VRS Meijndel, Wassenaar.

van der Spek, V, 2010. Aantallen en trends van doortrekkende en overwinterende Grote Gele Kwikstaarten tussen Noordwijk en het Westland, Zuid-Holland. Limosa 83: 126-133.

Svensson, L. 1992. Identification guide to European passerines. Stockholm.

Bijlage 1 Hernieuwde afspraken tussen Dunea, VRS Meijndel en VWG Den Haag

In 2010 zijn nieuwe afspraken gemaakt over wanneer er wel en niet geringd mag worden, en onder welke voorwaarden. De afspraken zijn als volgt:

Per juli 2010 gelden de volgende afspraken:

- De najaarsvangsten van VRS Meijndel met geluidgebruik vinden plaats in de periode 1 juli - 15 februari (in juli – augustus heeft CES overigens voorrang), waarbij (mits niet conflicterend met laatste CES-ronden) is toegestaan; [nieuwe afspraak; periode was 15 augustus – 1 februari]
- Van medio april tot 1 juli wordt overdag alleen broedvogelonderzoek CES gedraaid; [afspraak blijft gehandhaafd]
- Nachtvangsten van niet-zangvogels in het voorjaar zijn toegestaan. Hiervoor wordt in verband met nachtelijke inventarisaties van de VWG nog overlegd over hoe dit het best ingestoken kan worden; [nieuwe afspraak]
- Tijdens de middelste zaterdagen van september – februari wordt niet geringd vanwege wintertellingen van de VWG; [afspraak blijft gehandhaafd]
- Geluid is in principe niet duidelijk hoorbaar vanaf het fietspad; hier wordt niet rigide, maar volgens een 'fair use'-principe mee omgegaan, omdat dit vanaf de ringbaan vaak lastig in te schatten is. Is tijdens tellingen bijvoorbeeld toch iets hoorbaar, dan lopen leden van de VWG even langs, of ze bellen even. [afspraak blijft gehandhaafd]
- Nachtvangsten worden drie dagen van tevoren bij Dunea aangemeld. [afspraak blijft gehandhaafd]
- Om de continuïteit van het contact tussen de drie partijen te waarborgen, is er eens per jaar een vergadering. [nieuwe afspraak]